

Datum: 06.09.2020

Medij: Blic

Rubrika: Politika

Autori: Ivana Mastilović Jasnić

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM)

Napomena:

Površina: 1220

Naslov: Milo još nije rekao poslednju reč

Strana: 1,2,3

Datum: 06.09.2020

Medij: Blic

Rubrika: Politika

Autori: Ivana Mastilović Jasnić

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM)

Naslov: Milo još nije rekao poslednju reč

Napomena:

Površina: 1220

Strana: 1,2,3

2 / BLIC NEDELJE / POLITIKA / 6. SEPTEMBAR 2020.

BOJAN KLAČAR

Milo Đukanović još nije rekao poslednju reč

Daleko je još Milo Đukanović od svoje poslednje reči u crnogorskoj politici, ne samo zbog toga što je aktuelni predsednik države, već i zbog realne moći i uticaja koji još ima, kaže Bojan Klačar, izvršni direktor Cesida, u analizi rezultata nedavno održanih crnogorskih izbora.

IVANA MASTILOVIĆ JASNIĆ

Je li iznenađeni rezultatom izbora u Crnoj Gori?

- Nisam, jer su dva bloka u egal poziciji, pa samim tim ni ovaj ni obrnut scenario - da je DPS imao tesnu većinu - nije iznenađujući. Za mene je malo iznenađenje odličan rezultat koalicije „Za budućnost Crne Gore“ koja je maksimalno profitirala iz polarizovane situacije i reakcije Srba na usvajanje spornog Zakona o slobodi veroispovesti.

Šta će ovo praktično značiti. Da li je ovo Đukanovićev politički kraj?

- Kratkoročno, nastaviće se tenzije kojima svedočimo, pritisak DPS-a na URA i njenog lidera Dritana Abazovića i pregovori raznih aktera, u ovoj fazi daleko od očiju javnosti. Srednjoročno, ako ne bude iznenađenja, formiraće se ekspertna vlada s tankom većinom od 41 mandata (bilo bi iznenađenje da je podrži i SDP) čime će se otvoriti nova faza u crnogorskom višestranačju. Što se tiče Đukanovića, ne bih žurio s radikalnim scenarijem. Prvo, Đukanović je do 2023. predsednik Crne Gore s direktnim legitimitetom, izabran na neposrednim izborima. Drugo, i dalje je predsednik najjače stranke, a moć u slabim demokratijama uvek izvire iz te pozicije, a ne institucija. Treće, njegova praktična moć je veća nego što mu je Ustav Crne Gore daje. Na kraju, ekspertna vlada neće moći da ima snažnu političku zaštitu i započne svoj mandat u vanredno teškim okolnostima zbog krize sa virusom korona,

narušene ekonomije i faktički bez turističke sezone.

Đukanović je čak rekao da počinje pregovore o formiranju vlade. Koliko je realno da napravi dogovor?

- Najava pregovora o formiranju vlade ima dva cilja: vrši se dodatni pritisak na Abazovića, koji se nalazi u specifičnoj situaciji i trpi „baražnu vatru“ sa svih strana i učvršćivanje podrške DPS-u tradicionalnih manjinskih partnera iz albanske i bošnjačke zajednice. Ukoliko DPS učvrsti manjinsku podršku, a čini se da je sada blizu i da će manjine ostati uz Đukanovića barem do sledećih izbora, za opoziciju ostaje tesna i rizična većina. Zasad je, dakle, realniji scenario opoziciona većina, ali ukoliko opozicija ne dođe do brzog dogovora, povećavaju se šanse i za DPS.

Da li očekujete neki odgovor DPS-a? Danas je najavljen miting. DPS je demantovao da su oni organizatori, ali jasno je da je reč o njihovim pristalicama.

- Sigurno će biti takvih odgovora, direktno ili indirektno organizovanih, jer je ulog veliki, a opoziciona većina tanka. DPS zna da se sa protokom vremena pojačava nervoza, tim pre što su prve reakcije usmerene ka bošnjačkom stanovništvu (posebno u Pljevljima) bile ružne, opasne i kontraproduktivne za opoziciju, bez obzira što oni nisu imali veze sa njima. DPS i dalje ima velike poluge moći koje može da iskorišti za podirvanje opozicionog dogovora, ali je jasno da postoje i slabe tačke u samoj opoziciji, posebno u onom nacionalnom

INTERVJU

Izvršni direktor CesID-a

Ne mislim da će se u odnosima Beograda i Podgorice desiti nešto dramatično. Doći će do poboljšanja, posebno na političkom planu i bilateralnom nivou, ali ne treba očekivati nagle zaokrete

profilisanom bloku. Čini se da DPS indirektno podstiče te proteste što ne doprinosi smirivanju situacije, ali i opozicija mora da razume osećaj koji su imali Bošnjaci i muslimani izloženi brojnim napadima i da ne dozvole njihovu dalju marginalizaciju.

Ako bismo morali da izaberemo jednog dobitnika ili najprijetnije iznenađenje, ko bi to bio?

- Kao dobitnika vidim Dritana Abazovića, ne nužno zbog izbornog rezultata (fako ni on nije zanemarljiv jer je dobio podršku za građansko i liberalno društvo u tradicionalnom okruženju), već zbog spremnosti da menja Crnu Goru, da nadilazi postojeće podele, da iskorači izvan višegodišnjih krutih nacionalnih okvira i da pokaže energiju - da mu je stalo. I kao dobitnika vidim crnogorsku politiku jer se naziru nova, mlada lica koja su spremna da unesu nove principe ponašanja u crnogorski stranački život.

Možete li Abazovića da zamislite kao mandataru buduće vlade?

- Teško. Abazović je političar, a sam je najavio ekspertnu vladu, drugo, njegov rezultat na izborima je manji od preostale dve liste i, na kraju, on će ostati stalna meta kritika od strane čitavog niza domaćih i regionalnih aktera. Čini se najrealnije da to bude ili neka potpuno nestranačka ličnost, ekspert, intelektualac ili da to bude Zdravko Krivokapić,

koji je vodio najsnažniju opozicionu listu, a pritom je i sam to postao kao profesor univerziteta, a ne političar.

Pobednici najavljuju ekspertnu vladu. Ta najava je naišla na kritiku. Šta vi mislite, ima li takva jedna forma budućnosti i da li je kao prelazno rešenje dobra?

- Ekspertna vlada nije najsnažnije rešenje, ali je jedino moguće, kako zbog specifičnosti situacije koja mora da obezbedi miran tranzit vlasti tako i zbog ogromne nekoherentnosti opozicionih stranaka. Ekspertna vlada će sigurno biti oročena, do predsedničkih izbora 2023. ili možda i ranije, jer ona ispred sebe mora postaviti samo prioritete. Ova vlada će biti veoma ranjiva jer ona neće imati političku zaledinu, preko potrebnu na Balkanu, ali i zbog tvrde kohabitacije sa moćnom figurom aktuelnog predsednika Crne Gore.

Opozicija u Crnoj Gori uspela je, doduše posle 30 godina, da smeni Đukanovićevu vlast. Može li ova u Srbiji da ponovi to na sledećim izborima?

- Požurilo se sa povlačenjem paralela, pri čemu se izgubio suštinski važan momenat: različite zemlje, čak i bliske, nemaju isti kontekst. Da ovo ne zvuči kao floškula, dovoljno je uporediti tri istraživačka podatka u dve zemlje: o poverenju u instituci-

””

PRAKTIČNA ĐUKANOVIĆEVA MOĆ JE VEĆA NEGO ŠTO MU JE USTAV CRNE GORE DAJE

je, o pravcu kretanja zemlje i o prosečnim ocenama političara. Opozicija u Crnoj Gori je napravila sve moguće greške da bi sve posložila kako treba tek 2020. Gledajući trenutne trendove, šanse za duboke političke promene u Srbiji za dve godine nisu velike. One su opipljivije kada govorimo o beogradskim izborima, a osetno manje kada je reč o centralnom nivou, posebno na eventualnim vanrednim parlamentarnim izborima. Međutim, stvari u politici mogu brzo da se menjaju, jedna velika tema kao okidač može da utiče na trendove, u Crnoj Gori je to bio Zakon o slobodi veroispovesti, dok je moguća tenzična tema u Srbiji status Kosova.

Kako će rezultati izbora uticati na odnose Srbije i Crne Gore?

- Ne mislim da će se desiti nešto dramatično. Doći će do poboljšanja, posebno na političkom planu i bilateralnom nivou, ali ne treba očekivati

Datum: 06.09.2020

Medij: Blic

Rubrika: Politika

Autori: Ivana Mastilović Jasnić

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM)

Naslov: Milo još nije rekao poslednju reč

Napomena:

Površina: 1220

Strana: 1,2,3

FOTO: NEMANJA DVANDVIĆ

REALNO SPAJANJE IZBORA

Predsednik Srbije najvio je i mogućnost da 2022. godine pored predsedničkih imamo i ostale izbore. Šta o tome mislite?

- Mislim o tome kao o realnom scenariju. Beogradski i predsednički izbori su redovni i svakako će biti za dve godine, dok su parlamentarni izbori izgledni iz dva razloga. Prvo, iz ugla političke taktike, SNS spajanjem izbora stvara bolje uslove za sopstveni izborni rezultat i umanjuje šanse opozicije (kojoj je lakše upravljati predsedničkom ili gradskom kampanjom). I drugo, politički život bez opozicije u parlamentu nije dugoročno prihvatljiv SNS-u i otvara previše pitanja kako u domaćoj tako i međunarodnoj javnosti. Ne treba isključiti i da se stvari drugačije odvijaju, pa da prvo svedočimo parlamentarnim i gradskim izborima, a da predsednički idu u odvojenom, redovnom terminu.

”

Ekspertska vlada će sigurno biti oročena, do predsedničkih izbora 2023. ili možda i ranije, jer ona ispred sebe mora postaviti samo prioritete

nagle zaokrete koje priželjkuje deo nacionalno orijentisane javnosti u obe zemlje. Opozicija u Crnoj Gori ne može radikalno da promeni kurs crnogorskog broda, a verovatno i ne treba, i to su jasno notirali u četiri principa o kojima su se dogovorili a koji podrazumevaju da nema promena ni u vezi s NATO ni u vezi s Kosovom. Verovatno će ključno unapređivanje odnosa da bude smanjivanje tenzija između dve države, posebno u vezi s verskim pitanjem i statusom SPC.

Ponadao se deo javnosti u Srbiji da sada sledi povlačenje Zakona o slobodi veroispovesti i povlačenje priznanja Kosova. Da li je to realno?

- Prvo je izvesno, opozicija je to i najavila, s tim što je preciznije reći da će doći do revidiranja ovog zakona tako da postane prihvatljiv svim tradicionalnim verskim zajednicama. Drugo je faktički nemoguće, kako zbog principa opozicije da se preuzimaju sve međunarodno priznate obaveze, tako i zbog unutrašnjih prilika u Crnoj Gori. Deo javnosti u Srbiji je ove izbore pogrešno doživeo, oni su samo izbori, važni i po mnogo čemu drugačiji, ali su i dalje izbori, a ne revolucija, prevrat ili puč.

Za koji dan nas očekuje formiranje vlade i kod nas. Kakvu vladu očekujete?

- Vladu kontinuiteta. Ne samo zbog očekivanja da će novi stari premijer biti Ana Brnabić,

već i zbog dominantnog uticaja Aleksandra Vučića na osnovne konture unutrašnje i spoljne politike. Očekujem vladu u kojoj će se voditi računa o tome ko će da upravlja najranjivijim segmentima, ekonomijom i zdravstvom. Ono gde će desiti promene jesu personalna rešenja, delom da se zadovolje stranački apetiti, ali delom i da bi se pronašla imena sa što manje balasta, neukaljajana lica, spremna na kompromis i na razumevanje specifične situacije u kojoj će politički život faktički biti bez opozicije u institucijama.

Šta mislite o mogućnosti koju je predsednik Srbije najvio da bude formirana koncentraciona vlada?

- Vidim to kao manje realnu mogućnost od proste koalicije. Koncentracione vlade su retke i predstavljaju odraz velike krize, a to sada, ipak, nije slučaj iako je situacija vrlo složena. Koaliranje SNS-a s tradicionalnim partnerima, pre svih sa SPS, SDPS, PUPS i SVM, nudi dovoljno prostora za podelu političke odgovornosti, za donošenje odluka i, što je najvažnije, za pun legitimitet. Teško je pronaći političku dobit za SNS od saradnje sa svim parlamentarnim strankama, sem u delu koji se odnosi na taktička politička pakovanja za beogradske izbore zbog uloge Aleksandra Šapića. Tu kombinatoriku SNS može praviti i uoči gradskih izbora ili u gradskim opštinama, kao što je to već urađeno na Starom gradu. ■

”

Stvari u politici mogu brzo da se menjaju, jedna velika tema kao okidač može da utiče na trendove, u Crnoj Gori je to bio Zakon o slobodi veroispovesti, dok je moguća tenzična tema u Srbiji status Kosova

